

A photograph of a classroom with rows of wooden desks and chairs. The room is lit with warm, orange light from windows in the background. In the foreground, there is a large, stylized floral graphic overlay in shades of blue, green, and pink. The text is centered in a blue box over the middle of the image.

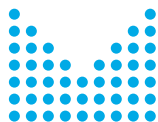
Ozbrojený útočník ve škole

Projekt Jihočeského kraje

Realizátoři projektu

Finanční partneři projektu

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

O projektu

Cíl

Cílem projektu je realizace uceleného souboru preventivních opatření, která povedou ke snížení pravděpodobnosti výskytu hrozby útoku ozbrojeného útočníka ve školním prostředí a zvýšení schopnosti zaměstnanců školy na tuto krizovou situaci účinně a správně reagovat, a zmírnit tak dopady možného útoku.

Východisko

Projekt se od roku 2016 pilotně testuje na 34 základních a středních školách napříč celým Jihočeským krajem (zapojeno 1978 zaměstnanců škol). Svým komplexním pojetím nevsází na vnější efekt nebo na pouhé zavádění finančně nákladných bezpečnostních systémů do škol. Záměr projektu není komerční, měřítkem úspěšnosti nejsou efektní a líbivé akce. Projekt vychází ze zkušenosti, že základem pro zvládnutí mimořádné situace, v tomto případě útoku v prostředí školy, je v první řadě dobrá osobní znalost objektu a prostředí školy, kvalitně nastavená organizační opatření, která jdou ruku v ruce s odborně proškolenými zaměstnanci školy. Jádrem aktivit je posléze realizace pravidelných „nácviků chování při útoku“ v prostředí dané školy.

Realizátoři projektu

Vedení, organizace a administrace projektu: Manažerka prevence kriminality Jihočeského kraje, Krajský úřad

Odborní lektoři výuky:

- Instruktoři školního policejního střediska Lišov, policisté služby pořádkové policie a oddělení tisku a prevence KŘP JČK (Školení „Ozbrojený útočník ve škole“ a realizace nácviků chování při útoku)
- Lektoři vzdělávacího a výcvikového střediska ZZS JČK (Výuka první pomoci a zdravotnická asistence při nácvicích)
- Strážníci MěP ČB (Základy sebeobranu ve školách v Českých Budějovicích)

Auditní služby a zpracování zázkrové dokumentace: externí služba

Tři základní pilíře projektu

Preventivní opatření projektu vychází ze tří pilířů. Na základě praktické zkušeností s realizací projektu v prostředí jihočeských škol lze konstatovat, že tyto jednotlivé pilíře musí být vzájemně propojeny, až jako celek jsou komplexní. Separátně nefungují, a z těchto důvodů je nezbytné v prostředí škol se všemi těmito oblastmi pracovat současně. Jedině tak lze dosáhnout efektivního a synergického účinku ve strategii ochrany měkkých cílů ve školním prostředí.

I. Pilíř – Zaměstnanci školy

Zaměstnanci školy jsou vždy těmi, kteří jsou v případě mimořádné události zodpovědní za jim svěřené žáky a studenty, a na rozdíl od dětí v prostředí školy často setrvávají a pracují po dobu několika let. Už jen z těchto důvodů jsou jednoznačně těmi, kteří by měli být v této specifické problematice vyškoleni jako první, a teprve jejich prostřednictvím, na základě nabytých znalostí a dovedností, by se posléze mělo pracovat s jejich žáky či studenty.

Projekt se zaměřuje na zvýšení dovedností a schopností všech zaměstnanců školy tak, aby byli připraveni na situaci, kdy útočník překoná bezpečnostní opatření školy, zaútočí a bude nutné na tuto situaci, před příjezdem složek IZS, zareagovat a adekvátně jí řešit. Nedílnou součástí tohoto vyškolení je i proškolení ve znalosti prostředí školy a poskytnutí laické první pomoci.

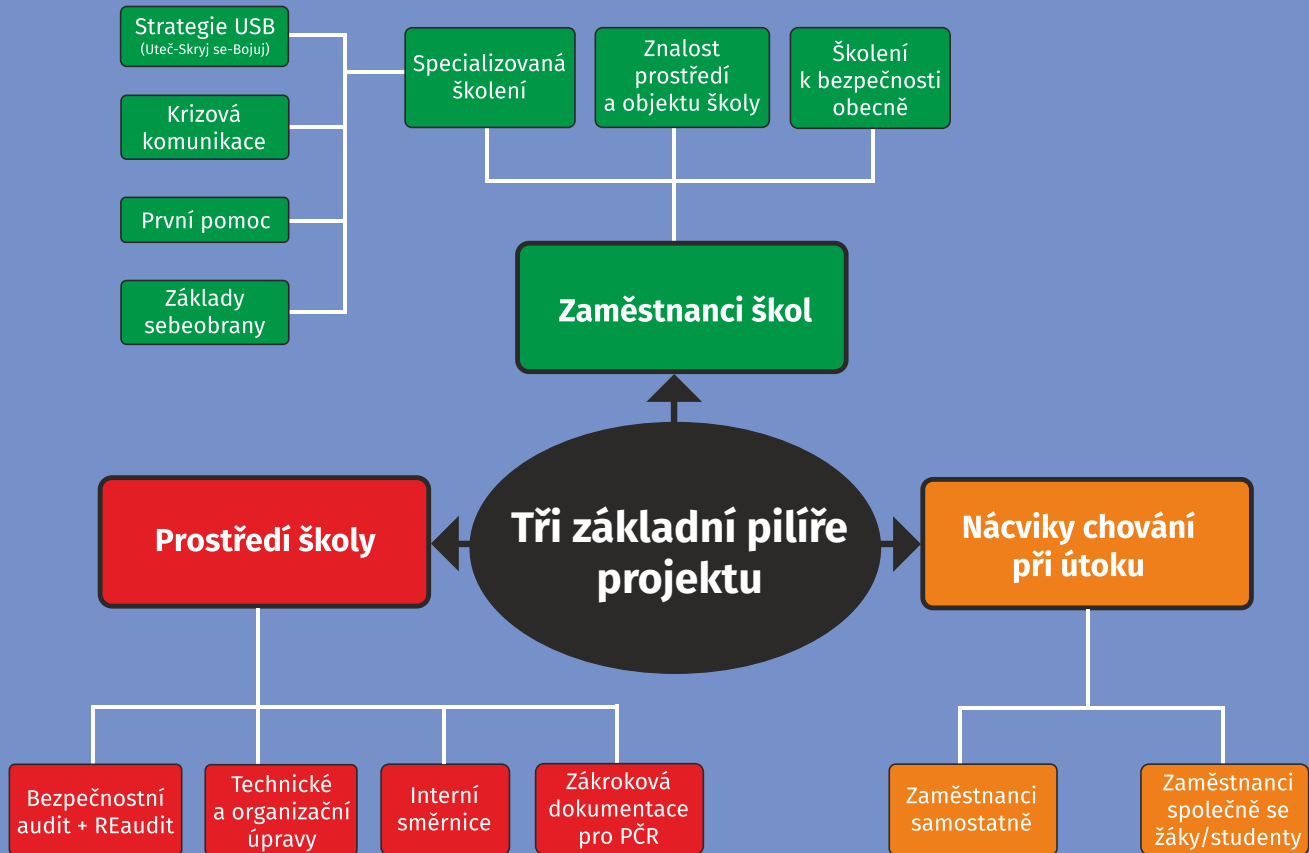
II. Pilíř – Prostředí školy

Mimo zaměstnanců školy si projekt všímá prostorových specifik každé školy a vychází z potvrzeného předpokladu, že pro dobré zvládnutí jakékoliv mimořádné situace je nezbytné, aby každý zaměstnanec znal dokonale objekt (např. únikové východy) a vnější prostředí své školy. Souběžně je nutné, aby škola měla nastavena funkční bezpečnostní a organizační opatření proti vniknutí neoprávněné osoby, a aby s těmito pravidly byli její zaměstnanci seznámeni a v praxi je dodržovali.

III. Pilíř – Nácvik chování při útoku (Strategie Uteč – Skryj se – Bojuj)

Předchozí dva pilíře projektu se v tomto bodě protínají a vedou k tomu, aby si školy, které jsou připravovány ke správné reakci v případě útoku, všechny dílčí kroky (invakuce/evakuace) zařadily do svého plánu výuky/cvičení, a tím tyto nabyté zkušenosti a dovednosti upevňovaly. Zároveň je potřebné, aby si pravidelně prověřovaly/revidovaly/aktualizovaly svá bezpečnostní a režimová organizační opatření, která je ale také pochopitelně nutné v rámci běžného provozu dodržovat.

Strategie ochrany měkkých cílů ve škole

Průběh projektu 2016 – 2018

2016

V únoru 2016 Krajský úřad Jihočeského kraje ve spolupráci s Krajským ředitelstvím policie Jihočeského kraje a Zdravotnickou záchrannou službou Jihočeského kraje započal přípravu a realizaci jednotlivých aktivit projektu.

Projekt byl podán v březnu 2016 do dotačního řízení Ministerstva vnitra ČR, a byl Republikovými výborem pro prevenci kriminality podpořen v požadované výši (350 000 Kč). Od dubna 2016 začala být v okresech Jihočeského kraje realizována

I. část projektu – informační semináře „Ozbrojený útočník ve škole“. Celkem bylo realizováno devět seminářů s účastí 365 osob z řad vedení, pedagogů a dalších zaměstnanců škol. Zástupci škol byli seznámeni s tématem, s možnostmi prevence a se základními pravidly chování v případě ohrožení agresorem (Strategie Uteč – Skryj se – Bojuj). Následně byl pro účastníky semináře realizačním týmem projektu připraven dokument s odpověďmi na 31 nejčastěji položených otázek.

Do II. části projektu se přihlásilo celkem 39 škol. Realizačním týmem projektu bylo vybráno 8 škol zcela odlišných typů a s různou stavební dispozicí provozních prostor, se zastoupením z každého okresu (z okresu Českých Budějovic byly vybrány školy dvě), z toho 4 školy zřizované krajem a 4 školy zřizované obcemi. Přímá realizace II. části projektu na jednotlivých školách byla zahájena v září 2016 a celkově bylo zapojeno 398 osob.

V této části projektu získaly zapojené školy (8 škol/398 osob) podrobné informace a dovednosti k tomu, aby se kvalifikovaně orientovaly v oblasti prevence ozbrojeného útoku a byly v rámci svých možností připraveny na situaci, kdy útočník překoná bezpečnostní opatření, zaútočí a bude potřeba realizovat připravený krizový plán reakce na toto ohrožení.

Pilotní aktivity spadající do II. části projektu byly:

1. **Bezpečnostní audit** škol se zaměřením na možnost neoprávněného vstupu cizích osob, zjištění skutečného stavu a zhodnocení bezpečnostních opatření školy, včetně následného doporučení k nápravě nedostatků,
2. Tvorba **bezpečnostní a krizové směrnice** školy pro případ mimořádné události – útoku (vytvořena doporučující osnova),
3. Modelový **seminář první pomoci** pro případ mimořádné události – útoku,
4. Celodenní teoretický a praktický seminář „**Nácvik chování při útoku**“ se všemi zaměstnanci školy (bez přítomnosti žáků),
5. Zhotovení **zámkrokové dokumentace** škol pro potřeby PČR,
6. Seminář „Příprava vedení škol na **kommunikaci po závažných incidentech**“.

2017

V roce 2017 realizátoři připravili navazující projekt, který byl opět podán do dotačního řízení Ministerstva vnitra ČR, a byl podpořen částkou 650 000 Kč. Zároveň byl projekt opakovaně podpořen i energetickou společností E.ON. V tomto roce byl projekt zaměřen na 22 škol – z toho 7 škol z roku 2016 a 15 zcela nových škol z celého regionu.

Jednotlivé aktivity u 15 nových škol byly stejné jako v předchozím roce (bezpečnostní audit, nácvik apod.). U 7 škol z roku 2016 došlo k logickému vyústění projektu, kdy byla tzv. REauditem prověřena bezpečnostní a organizační opatření školy, která byla vedení školy v rámci bezpečnostního auditu doporučena (vytvořit, zavést, změnit či výrazně zpřísnit). Následně byl ve škole připraven „Nácvik chování při útoku (za přítomnosti žáků)“. Těmito aktivitami byla ověřena faktická udržitelnost realizovaných činností, zda si zaměstnanci škol zásady správného chování při ohrožení „pamatují“ a budou se jimi při nácviku s žáky řídit, a zda audity vedly ke zlepšení preventivních opatření škol v praktické rovině.

Další náplní projektu bylo zapojení a podpora města Český Krumlov, které si finančně zajistilo realizaci všech aktivit projektu na základních školách, které zřizuje. Poslední částí projektu v roce 2017 byla realizace čtyř informačních seminářů, krajských a republikových pracovních setkání a konferencí, které cílily na výměnu zkušeností a možnosti nastavení systémového řešení dané problematiky.

2018

Ministerstvo vnitra ČR přispělo Jihočeskému kraji v roce 2018 na pokračování projektu dotací ve výši 735 000,- Kč. Realizátoři projektu nadále pracovali především se školami, resp. se zaměstnanci 17 škol – z toho 6 škol z roku 2017 a 11 zcela nových škol z celého regionu. Na základě osvědčené spolupráce z předchozího roku přímo se zřizovatelem škol, došlo v roce 2018 k zapojení města Jindřichův Hradec. Zároveň v daném roce projekt vyústil do své závěrečné podoby, kdy z jeho tříleté realizace byly reflektovány nabyté dovednosti, zkušenosti a poznatky pro tvorby metodických materiálů – bylo vytvořeno instruktážní metodické video pro preventisty (celkem 5 dílů), dva nové informační/osvětové materiály a I. díl „Metodické příručky pro nácvik základních dílčích prvků strategie USB“ pro zaměstnance škol. V roce 2018 realizátoři projektu navázali spolupráci se zahraničními kolegy (policisty) ze Slovenska, Rakouska a Německa, čímž došlo k získání hodnotných praktických zkušeností z realizace obdobných preventivních akcí v zahraničí. V květnu 2018 se uskutečnilo první společné prověřovací cvičení složek IZS, zaměstnanců školy a skoro stovky figurantů na téma řešení mimořádné události ve škole. Do cvičení nebyla zapojena veřejnost ani média. Složky IZS prověřovali spojení, vzájemný přenos informací, příjezdové časy hlídek, velení na místě události a způsob jejího řešení. Zaměstnanci školy testovali funkčnost nastaveného školního systému varování, vzájemnou interní komunikace při mimořádné události a samostatnou práci zaměstnanců školy s figuranty žáků.

Instruktažní – metodické video USB

V roce 2018 bylo dokončeno vytvoření instruktážně metodického videa k tématu „Ozbrojený útočník ve škole“ v délce 48 min, které je rozděleno do modelových situací, kde jsou prezentovány doporučené reakce zaměstnanců školy na případný ozbrojený útok ve škole. Video bylo vytvořeno na základě námětu realizátorů projektu.

Jednotlivé díly videa USB (Uteč – Skryj se – Bojuj) jsou:

- 01 – Evakuace (Uteč)
- 02 – Invakuace (Skryj se)
- 03 – Invakuace (Skryj se) s poskytnutím laické první pomoci
- 04 – Invakuace (Skryj se) s vytvořením Barikády
- 05 – Bojuj

Cílem natočení instruktážního videa bylo vytvoření interaktivní metodické pomůcky pro preventisty, kteří v daném tématu zaměstnance škol v současné době pomocí vlastních prezentací a zahraničních videí vzdělávají, nebo je budou vzdělávat v budoucnosti.

Video je natočeno v českém prostředí, s žáky základní školy (díl 01-02) a studenty střední školy (díl 03–05) a záměrně je koncipováno do 5 samostatných dílů. Začátek děje videa se opakuje, ale ve chvíli útoku se divákovi ukazují jednotlivé modelové situace, resp. reakce zaměstnance školy na ozbrojený útok. To vše samozřejmě s ohledem na míru zodpovědnosti, kterou v daný moment ve vztahu k žákům a studentům zaměstnanec školy nese.

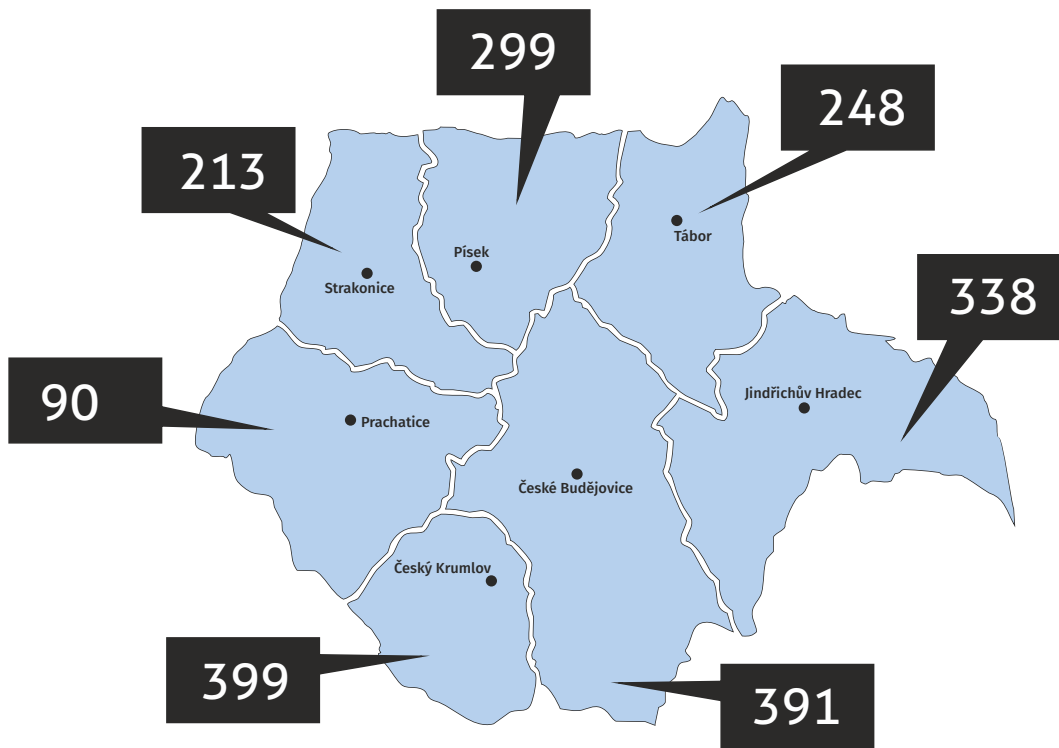

Modelová osa práce se školou v projektu (příklad)

Mapa proškolených pracovníků škol v jednotlivých okresech JČK 2016 – 2018

Stav k 31. 12. 2018

Celkem:

2453

účastníků projektu z řad zaměstnanců 34 škol v Jihočeském kraji.

+

celkem **475** účastníků odborných teoretických seminářů „Ozbrojený útočník ve škole“ ze škol Jihočeského kraje
celkem **171** účastníků odborných konferencí na téma „Bezpečná škola - ochrana měkkých cílů“

Informační/osvětové materiály pro zaměstnance škol

JAK SE ZACHOVAT PŘI OZBROJENÉM ÚTOKU VE ŠKOLE

UTEČ

- Pokud je to možné, utéčte
- Zůstávejte skupinou, vedle je organizace ústředí
- Zbavte se všeho, co na vás může působit pozornost a brání vám v pohybu
- Křičte a voláte, ať zabráňte cizákovi
- Pomáhejte v útěku druhým, jen pokud neovlivníte sami sebe a jiné
- Vávejte osazení
- Unikajte, což nepůjde od školy - nevyznáte tělesnou zbraň
- Linku 112 volajte až na bezpečném místě, abyste zjistili, odkud máte volat, kde se nacházíte
- Zůstaňte stále ostržití
- Vyhodnočte neustálé situace
- Isteďte se situace, které, vypadají se ústředí
- Pokud existuje potřeba zavolat, zavolejte do jejich pokojů

SKRYJ SE

- Isteďte se od ústředí, skryjte se
- Zůstávejte skupinou a neopouštějte ústředí, pokud to není nutné
- Isteďte se od ústředí, skryjte se
- Isteďte se od ústředí, skryjte se
- Isteďte se od ústředí, skryjte se
- Isteďte se od ústředí, skryjte se
- Isteďte se od ústředí, skryjte se
- Isteďte se od ústředí, skryjte se
- Isteďte se od ústředí, skryjte se
- Isteďte se od ústředí, skryjte se

BOJUJ

- V případě bezprostředního ohrožení bojujte
- Využijte pozorní přehled skupiny
- K boji použijte vše, co máte po ruce
- Buďte agresivní, hřívte, ústředí na útěk
- Pokud se dostáváte do blízkosti ústředí, k útěku

USB KARTA PRO ZAMĚSTNANCE ŠKOLY

Vybrané ohlasy ředitelů škol

„Jednotlivé části projektu pro nás byly prospěšné, zjistili jsme slabiny v zabezpečení školy, upravili jsme si podle pokynů a doporučení potřebné materiály a v neposlední řadě zažili i praktické nácviky. Velkým přínosem pro nás byl nejen seminář první pomoci, ale i samotný nácvik postupu při napadení ozbrojeného útočníka, který byl opravdu silným zážitkem. Měli jsme velké obavy z nácviku společně s dětmi, ale nakonec byli všichni mile překvapeni, jak nejen učitelé, ale především žáci nácvik zvládli.“

ředitelka ZŠ, okres Prachatice

„Účast v tomto projektu nám ukázala, že je třeba přemýšlet o škole jako celku, který může být za jistých okolností velmi zranitelný. Projekt, aniž by vyvolával paniku, upozorňuje na nutnou ostražitost, která se v každodenním stereotypu někdy vytrácí. Každý z účastníků semináře se mohl vžít do situací, které by ho mohly potkat, mohl si vyzkoušet možné reakce a konzultovat je s odborníky“

ředitelka ZŠ, okres Jindřichův Hradec

„Děkuji Vám alespoň touto cestou za možnost účasti v tomto projektu a především za kvalitní realizaci projektu. Projekt byl pořádán za významné spoluúčasti KŘP JČK a ZZS JČK, jejichž pracovníci vystupovali jako opravdoví profesionálové. Pro naše zaměstnance byl projekt velmi přínosný, mnoho jsme se dozvěděli a řadu věcí nacvičili. Ačkoliv bychom tyto činnosti nejraději nikdy v ostrém režimu nepoužili, posunuli jsme se v přípravě na krizovou situaci mnohem dál.“

ředitel ZŠ a ZUŠ, okres České Budějovice

„Dovolte mi vyjádřit uznání všem zúčastněným za precizně připravený a dokonale provedený náročný seminář, za jejich profesionalitu i citlivý přístup, za operativní řešení problémů vzniklých na místě (zdravotnická pomoc účastníci semináře) i v následujících dnech (psychologická intervence u nepedagogické pracovnice naší školy).“

ředitelka ZŠ, okres Prachatice

„Bezpečnostní audit nám ukázal slabá místa v zabezpečení školy a v organizaci některých školních činností. Zároveň nám poskytl návod a doporučení, jak nedostatky odstranit“

ředitelka ZŠ, okres Jindřichův Hradec

Jména ředitelů a názvy škol nejsou uvedeny z důvodu udržení školy v anonymitě

Vybrané ohlasy účastníků projektu

„Bylo to hodně přínosné, vyplavaly u toho naše interní nedostatky, které si člověk za běžného provozu neuvědomí.“

„Úžasný zážitek, praktické a přitom citlivé podání.“

„Cílené, zaměřené, precizně didakticky zpracované, naprosto v praxi využitelné.“

„Byl jsem dnes velmi překvapen, jak to ti policisté pojali a dovedou s kantory mluvit. Bylo to lidské, srozumitelné, přizpůsobené tempu kantorů, opravdu profesionální.“

„Skvělá prezentace, odborná úroveň, dobře připravené a přehledná metodika.“

„Absolutní spokojenost. Jasně konkrétní příklady a jasná řešení, vstřícní a sympatičtí školitelé (odborníci).“

„Praktický nácvik jsem velmi ocenila, vstřícnost a ochota ze strany instruktorů byla na vysoké úrovni.“

„Velkým přínosem bylo uvedení do problému s názornými modelovými situacemi.“

„Velká pochvala - skvěle promyšlený projekt, přínosný, žádné zbytečné řeči kolem. Mohu jenom chválit.“

„Vynikající práce celého kolektivu lektorů! Vytrvejte, má to smysl!“

LUBOMIR
ZAORÁLEK
Zeman mi pomohl
tím, jak se mě
snažil zadupat
strany 18 a 19

TABORSKO • ČESKO • SVĚT

Učitelé v akci

řepadení!
Útočník ve škole.
Záchranáři jsou na cestě.
Co se děje uvnitř budovy?
Učitelé by po cvičení budovy?
v tomto týdnu absolvovali
v Českém Krumlově, měli
umět řešit mimořádné
situace. Budou znát
únikové cesty i umět

ajný projekt
policie na
jihu Čech
teroru ve škole!

Jak čelit

teroru ve škole!

Do projektu se zapojilo osm škol. „Připravili jsme modelové situace, například výstřely na chodničku a vyhodnotili

telé narazit. „Například se ukázalo, že ve vypjaté situaci může být problém i zamčít dveře,“ řekla Blesku

Modelová situace ve třídě.

Foto policie ČR

Ve škole tráví naše děti velkou část dne. Učitelé mají zásadní roli v jejich výchově.

Brannou výchovu zpátky do škol

Učitelé a záchranáři

Foto policie ČR

Dokážou první pomoc dětem? Někteří ředitelé domnívají, že a podceňují ohrožení, hrozky kraj policisté a zové situace

Útočník ve škole? Projekt, který učitelé a záchranáři

Na školách chybí předmět, kterému se dříve říkalo branná výchova. Náš projekt Ozbrojený útočník ve škole se chybějící vědomosti snaží vrátit.

Ozbrojený útočník – zaměstnanci škol se učí reagovat

JIŽNÍ ČECHY – Před rokem v únoru začal na jihočeských školách pilotní projekt prevence útoku v spolupráci s krajským ředitelstvím policie a zdravotnickou záchrannou službou. Ministerstvo vnitra preventivní program podpořilo dotací a přispěla také firma E.ON. Cely rok se o projektu záměrně uvažovalo, po roce přišlo na řadu vyhodnocení a účastníci se o své zkušenosti podělili s veřejností.

„Nejhorší okamžiky prožíváme, když se dozvíme, že k ozbrojeným útokům dochází na školách. Každý rodič si přeje, aby když se dítě zeptá, co se děje ve škole, slyšel to štěpné oblíbené – nic,“ zmínil hejman Jiří Zimola na setkání, které se ve čtvrtek 2. února konalo na Krajském sídlišti v Českých Budějovicích.

Hlavním cílem projektu Ozbrojený útočník je snížení pravděpodobnosti výskytu útoků ozbrojeného útočníka ve školním prostředí, zvýšení schopnosti zaměstnanců školy na tuto krizovou situaci správně reagovat a zminut tak negativní dopady útoku. „Do projektu se přihlásilo 39 škol z Jihočeského kraje. Z nich jsme vybrali osm škol od různých odpovědných, různých velikostí, různého zaměření i jiného stavebního území. Každá ze škol bude v okrese, podle

takovou událost a minimalizovat dopad případného útoku, který by mohl být v případě některých školských zařízení, připravenosti k tomu všemu. Je největší čas se tímto tématem ve školách začít důkladně zabývat,“ řekl jihočeský policejní ředitel Luděk Procházka.

Teorii vystřídal praktický nácvik. V osmi vybraných školách proběhl nejprve bezpečnostní audit se zaměřením na možnost neoprávněného vstupu cizích osob a zhodnocení stávajících bezpečnostních opatření školy. Ředitelé škol potom dostali doporučení, co a jak ve školách posoudit, změnit či vypracovat, upravit, změnit či vylepšit. „Častým problémem bylo například uklidnění třídy

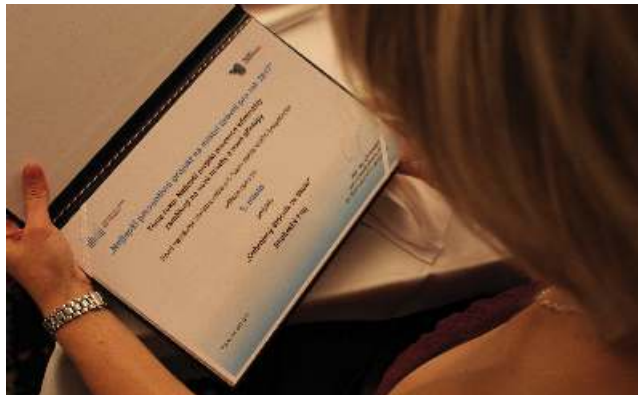
Učitelé a záchranáři

a především praktický nácvik pomoci,“ dodala manažerka projektu pokračující letos i pro žáky. V letošním roce bude pokračovat druhou etapou. Zastupují se školní škol. Dříve byla zcela nových, sedm z loňského roku bude pokračovat. Cílem se zapojit největší počet lidí. Jednotlivci v nových školách budou nově bezpečnostní opatření školy a nácvik chování v případě se studentem. „Samozřejmě nejmenší stresová je vlastní výuka škol, musí být v stresové situaci, jakým způsobem při útoku reagovat,“ řekl. To je pro děti je důležité, aby se naučili, a s tímto učitelé. Můžou být školačův nácvik učitelů. V

Stres. Strážba, do třídy vrazí raněný. Plná třída dětí a jeden učitel. Nejprve zamknout, dostat všechny na bezpečnější místo ve třídě, děti uklidnit, raněnému poskytnout pomoc. Foto: Deník/Radka Doležalová

Stres. Strážba, do třídy vrazí raněný. Plná třída dětí a jeden učitel. Nejprve zamknout, dostat všechny na bezpečnější místo ve třídě, děti uklidnit, raněnému poskytnout pomoc. Foto: Deník/Radka Doležalová

Projekt získal 1. místo v tradiční soutěži MVČR za nejlepší projekt prevence kriminality na místní úrovni pro rok 2017

Kontaktní osoba

Mgr. Veronika Švehlová Bullová - koordinátorka projektu

manažerka prevence kriminality Jihočeského kraje

Oddělení prevence a humanitních činností

Odbor sociálních věcí

Krajský úřad Jihočeského kraje

E-mail: bullova@kraj-jihocesky.cz

Tel.: 386 720 624

**Více na:
utocnik.kraj-jihocesky.cz**

Foto: Michal Rozum, Veronika Švehlová Bullová, Marek Nerud